

ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΟΝΟΣ Δ'. | ΑΘΗΝΑ, Κυριακή 24 του Σεπτεμβρίου 1908 | ΓΡΑΦΕΙΑ: Δρόμος Οικονόμων αριθ. 4 | ΑΡΙΘ. 214

ΣΤΟ ΣΗΜΕΡΝΟ ΦΥΛΛΟ:

ΦΩΤΗΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ 'Ο πυρετός.
 Κ. ΘΕΟΤΟΚΗΣ Διάλογος 'Ιντρα και του Βάρουνα (μεταφρ. από τα Σανσκοιτικά).
 ΓΡΗΓ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ 'Ενα σύστημα.
 Ν. ΒΕΗΣ 'Ο Πουολόγος (συνέχεια)
 ΣΠΗΛΙΟΣ ΑΝΘΙΑΣ Το λιβακωμένο σπίτι (τέλιος).
 ΟΣΚΑΡ ΟΥΑΙΛΑΔ 'Από τη μπαλάντα της φυλακής του Reading.
 ΔΗΜΟΣ ΝΗΣΙΩΤΗΣ 'Η Μεσαλίνα.
 ΠΟΙΗΜΑΤΑ Σηλίου Πασαγιάννης, Κατακεφαλιός.
 Δ. Π. Τ. Φαινόμενα και Πρόματα (Βιβλίο ανοησιών—Το μαρινάτο νομοσίδιο—ο Ζαίμης στην Κρήτη—Για το «Νέον Πνεύμα»—Θρησκεία και Πατριδα).
 Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ—Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ—ΦΟΝΟΠΑΖΑΡΟ ΒΔΟΜΑΔΙΑΤΙΚΟ—ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

ΕΝΑ ΣΥΣΤΗΜΑ

Διάβασα οσα εγραψε ο κ. Παλαμάς στον περασμένο «Νουμα» για το «Νέον Πνεύμα» του Γιαννόπουλου. Πρόχειρα και βιαστικά, αλλά σωστά και δίκαια μου φάνηκαν. Ούτε πού μπορούσε να γραφτούν διαφορετικά 'ς αυτήν εδώ την εφημερίδα, —γενναίον όργανο μιας 'Αναγέννησης αρκετά διαφορετικής απ' αυτήν που εύχγγελίζεται το «Νέον Πνεύμα», —για βιβλίο αξιο κ' ετσι κάποιος προσοχής, μά πού σκληρότερ' απ' όλους κι' απ' όλα κακομεταχειρίζεται το συγγραφέα του «Ταξιδιού» και το μεταφραστή της «Γιάδας».

Τό άρθρο του κ. Παλαμά ήταν όμως γραμμένο με όργη μεγάλη. 'Ο πάντας όργανισμένος Γιαννόπουλος βρήκε και μία φορά τό μάστορή του... 'Αλλά γι' αυτό ίσια-ίσια στοχαζόμυαι—και χαιρόμυαι—πώς ο Γιαννόπουλος εξώφλησε πιά για τις βρισιές του και πώς έχει τώρα κάθε δικαίωμα νάκούση για τό βιβλίο του, από τό «Νουμα» τον ίδιο, και χωρίς όργη λόγια. Στην αντιφυχαρική σελίδα του «Νέου Πνεύματος» ο κ. Παλαμάς χ'αράζει σταυρωτά δύο κόκκινες ματωμένες μολυβιές, άπκράχραπτες σαν τά δικαιώματά μας. Κ' ετσι στιγματισμένο αλλά κ' εξαγνισμένο παίρνω εγώ τό βιβλίο και τό διαβάζω απ' την άρχή ως τό τέλος. Διαβάζω βέβαια και τη σδυσμένη σελίδα, για να ιδώ ποιάν έχει σχέση με τό σύνολο, αλλά χωρίς να ξαφισθώ, και προπάντων χωρίς να θυμώσω, όπως θα θυμόνα ίσως—ξέρω κ' εγώ; οι βρισιές είνε τόσο βαρειές!—πριν απ' τό άρθρο του κ. Παλαμά. Είμαι λοιπόν σε θέση να μιλήσω για τό «Νέον Πνεύμα» ήσυχά, ψυχρά, άμερόληπτα, τελοςπάντων κατά την παληά μου συνήθειά. Και πιστεύω πως ο «Νουμας» μου τό επιτρέπει.

Οί περισσότεροι δημοσιογράφοι, κι' αυτοί ακόμα πού έκαμαν θόρυβο για τό βιβλίο του Γιαννόπουλου, τό έκριναν με πολλήν ειρωνεία και με κάποια περιφρόνησι. Δέ βρήκαν μέσα του τίποτα νέον, και μάλιστα τό είπανε ξάστερα: «Αυτά κάθε μέρα τά γράφουμε και μεις». Φυσικώτατο! Φυλλομέτησαν με τη συνειθισμένη τους άψηφησιά τό βιβλίο, είδαν πώς έχει όλο και βρισιές, συλλογίστηκαν πώς κι' αυτοί άλλο δέν κάνουν παρά να βρίζουν, κ' έβγαλαν γρήγορα-γρήγορα τό συμπέρασμα και την καταδίκη τους: *Πρόματα ξαναπωμένα*. 'Ο Γιαννόπουλος βρίζει τον Ψυχάρη; Τόν βρίζουμε και μεις. Τό στρατό; Και μεις. Τό στόλο; Τη νεολαία; Τό Μιστριώτη; Και μεις. Θέλει επανάσταση; Θέλουμε και μεις. 'Ονειρεύεται αναγέννηση; Την όνειρευόμαστε και μεις. Πού είνε λοιπόν αυτή η πρωτοτυπία, τό παρθενικό και τό πρωτάκουστο, πού θα μπορούσε να δικαιολογήση τον περήφανο τίτλο, τό αυθάδικο ύφος και αυτό ακόμα τό επιδεικτικό τύπων του βιβλίου, οί χίλια αντίτυπα προωρισμένα να χαρισθούν;

'Αλλά η πρωτοτυπία του βιβλίου δέ φαίνεται μ' άλλο φυλλομέτημα... Πρέπει να του αφιερώση κανείς μίαν ήσυχη ώρα, πού οί δημοσιογράφοι, ξέχωρ' από τό Γαβριηλίδη, δέν την έχουν διαθέσιμη ποτέ. Πρέπει να τό μελετήση προσεκτικά. Και τότε θα ιδή—αν είνε από κείνους πού βλέπουν,—πώς είνε από τά πιο πρωτότυπα, τά πιο νέα βιβλία πού φάνηκαν 'ς τον καιρό μας, πώς λέει πράγματα πού αληθινά δέν είπωθηκαν ακόμ' από κανένα, ούτε δημοσιογράφο ούτε κοινό θνητό, και πώς τά λέει με τρόπον δλωσδιόλου ξεχωριστό, δικό του, — «περικλογιαννοπούλειο».

'Αλλά τό να πής άνεπίπτα πράγματα και με δικό σου τρόπο, αυτό δέν είνε πάντα τό σπουδαίο. Κ' ένας τρελλός θα έκανε τό ίδιο. Τό ζήτημα είνε να έχεις, όπως ωραιότατα τό λέει ο λαός μας, σειρά και τάξη. Να ξεκινάς από μία ή περισσότερες αρχές, γνωστές κι' αυταπόδεικτες, και να φθάνης με ίσιο λογικό δρόμο σε νέες αρχές δικές σου, αποδειγμένες. 'Ετσι να δείχνης πώς είσαι άνθρωπος πού σκέπτεσαι, και πώς τά λόγια σου δέν κρέμονται 'ς τον άέρα, πκρά πώς στηρίζονται σε κάποια βάση γερή και πώς είνε σφικτοδεμένα 'ς ένα σύστημα.

Με σύστημα προβάλλει σήμερα κι' ο Γιαννόπουλος. Με σύστημα δικό του, μελετημένο, βασανισμένο, ξεψυχισμένο, από τις πρώτες του αρχές ως τις έσχατες συνέπειες. Δέν τό κατάστρωσε σε μιά νύκτα, όπως θα τώκανε λόγου χάρι ο φίλος μας Πολύβιος; αλλά του αφιέρωσε χρόνια και χρόνια, μπορώ να πώ δλάκαιρη ζωή. 'Απότου γνώρισα τό Γιαννόπουλο—και είνε παραπάνω από δεκαπέντε χρόνια,—ετσι τον είδα να σκέπτεται. 'Ο νους του πάντα

έκει, 'ς την ιδέα του. στ' όνειρό του. 'Ο,τι εγραψε κι' ό,τι είπε από τότες, όλα είνε περμένα στον ίδιο παρονομαστή. 'Από κάθε παρακτήρηση πού έκαμε 'ς τη ζωή του, από κάθε του διαβασμα, από κάθε του ταξίδι, από κάθε τος γνωριμιά, μπόρεσε να βγάλη κ' ένα πετραδάκι για τό προσχεδιασμένο του κτίριο. Και σήμερα τό κτίριο αυτό είνε σχεδόν τελειωμένο. Τό «Νέον Πνεύμα» είνε οά μιά Είπαγωγή πού μας δείχνει τό σχέδιο. Τ' άλλα βιβλία πού θα βγούν αργότερα, θα είνε οί λεπτομέρειες, όσες έχουν τόπο μέσα στο σχέδιο αυτό.

'Ετσι τό έργο του Γιαννόπουλου είνε ένα έργο. Διαφέρει πολύ από κείνα πού βγαίνουν για να κάμουν ένα πρόσκαιρο θόρυβο. 'Εχει μέσα του όλα τά στοιχεία για να ζήση περισσότερο από μιά δημοσιογραφική ήμερα; και όπως υποβάλλει τις ιδέες με τό δυνατό του ύφος, όπως τις χαράττει στο μυαλό σαν με πυρωμένο σίδηρο, μπορεί να κάμη προσήλυτους και να χρησιμέψη κάποτε σαν όδηγός. Γι' αυτό είματε υποχρεωμένοι να τό προσέξουμε, να τό σεβασθούμε, κι' αν δέ μας άρέσει, να τό πολεμήσουμε.

*

'Όπως κάθε αληθινός καινοτόμος, ο Γιαννόπουλος γκρεμίζει, για να δημιουργήση άπάνω 'στά έρείπια.

Δέν του άρέσει η σημερινή 'Ελλάδα. όπως την έκάμαμε, και γυρεύει να πλάση μίαν 'Ελλάδα καινούργια. Και η καινούργια αυτή 'Ελλάδα δέ θα είνε παρά η φυσική συνέχεια της παληάς, η εξακολούθηση του νόμιμου δρόμου, ενώ η τωρινή δέν είνε, κατά τη γνώμη του, παρ' άντινομία και παραστράτισμα.

Με κοντύλι μεγάλου σατυριστού ζωγραφίζει την κατάστασή μας, την πολιτική και την κοινωνική, και δείχνει με άπαραμίλλη εύγλωττία πού μας κατάντησε τό αξιοθρήνητο αυτό παραστράτισμα από τον αληθινό προορισμό: στα πρόθυρα μιας 'Επανάστασης, πού θα μας άποτελειώση. Είνε ίσια-ίσια η 'Επανάσταση πού την προλέγουν οί δημοσιογράφοι και μερικοί μάλιστα τη συμβουλεύουν και την υποθάλπουν.

'Ο Γιαννόπουλος όμως φωνάζει: φυλαχθήτε! Δέ μας χρειάζεται τέτοια 'Επανάσταση, χειρότερη απ' όλα τά κακά πού κάμαμε ως τώρα, αλλά μιά άλλη 'Επανάσταση, έντελώς διαφορετική, πού θα μας έβαζε σιγά-σιγά 'στο δρόμο μας και θα μας όδηγούσε στη σωτηρία. Βαθύτατη πνευματική και ήθικη 'Επανάσταση, άτομική, κοινωνική, πολιτική, ιδεολογική, φιλολογική, καλλιτεχνική. Να καταρτίσουμε όλες τις παληές αξίες, τις ψεύτικες, νάφισουμε κατά μέρος όλες τις παληές ιδέες, τις πλάνες, και νάσπασθούμε, νάγκυαλιάσουμε καινούργιες, αληθινές. Να

καλούς διπλωμάτες, πρέπει να ζωγραφίζουμε με χρώματα ελληνικά.

Και μολαταύτα, μη νομίζετε πως είμαι βέβαιος για τίποτα. Ένας άλλος μπορεί να βγή και να μας αποδείξει πως ο Γιαννόπουλος δεν ξέρει τί λέει: πως αυτό δεν έχουν καμμιά σχέση μεταξύ τους και πως μιιά νεοελληνική Αναγέννηση, — που άρχισε κιόλα — μπορεί να τελειώσει εξαίρετα με άλλο σύστημα, με πολύ Ευρωπαϊσμό λόγου χάριν, άρκει να ξέρουμε να τόν διαλέμε.

Ίσως. Έγω ένα ξέρω μοναχά: ότι όσο προβληματική κι' αν θα είναι ή κοινωνιολογική, ή φιλοσοφική ή ή ιστορική άξια του έργου του Γιαννόπουλου, ή αισθητική του όμως άξια θα είναι μεγάλη, ανυπολόγιστη. Αν ζήση, θα ζήση γι' αυτό. Και θα το μελετούν μιιά μέρα και θα το συμβουλεύονται. Θα έχη άπάνω-κάτω για την Έλλάδα τήν επίδραση που είχε στην Άγγλία το έργο του Ράσκιν. Και αν δε θα επαναστατήσει το διοικητικό μας σύστημα, κι' αν δε θα ρίξη τη συναλλαγή, αλλά βέβαια θα μεταμορφώσει μιιά μέρα — τουλάχιστο — το σαλόνι μας.

★

Αυτά με λίγα λόγια για το έργο του Γιαννόπουλου. Έννοείται πως δε μου ήταν δυνατό να μπω σήμερα 'στis χίλιες του λεπτομέρειες και να δείξω τη συμφωνία μου ή την άσυμφωνία μου 'στis χίλια πράγματα που παρουσιάζονται εκεί-μέσα. Δεν έννοώ τα προσωπικά. Τα πρόσωπα όλα, και τα μεγαλύτερα όπως και τα μικρότερα, Καποδίστριας και Δεληγιάννης, Ψυχάρης και Μιστριώτης, εξαφανίζονται σαν καπνός μπροστά 'στis ιδέες. Κ' έννοώ τίς ιδέες. Ούτε θέλω να κρύψω πως μερικές — και μάλιστα θεμελιακές, — με βρίσκουν επίφυλακτικό και άλλες πάλι αντίθετο. Άλλά γι' αυτά μπορεί να ξαναμιλήσουμε πλατύτερα σε κανένα άλλο φύλλο του «Νουμά». Γιατί για το «Νέον Πνεύμα», με την άδεια και τη φρασεολογία των δημοσιογράφων, μπορεί κανείς να αψύψει φωνή» και να «επανεέλθη» πολλές φορές, χωρίς να σκανδαλίση κανένα.

ΓΡΗΓ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

κοπημένος είμαι και στάζω...

«Κάτι έχει απομείνει... — Μά εσύ έχεις κολυπηθεί, χριστιανέ!.. Δεν είναι ίδιος άφτός...» ψηλώνει τη φωνή της εκείνη, σαν τόν πασπατέβει τριγύρω χαζά και σκυμένη. «Τά μάτια μου δεν αλαθώνουν και μη θές να μου το κρύψεις...»

Μα τα ριζωμένα φρύδια του κατασουφιάζουν πιό σφιχτοδεμένα τώρα και λοξεύει άργα κι άργα πότε δω και πότε κει ζαλισμένες και φριχτές ματιές: άνασκήκνει σε κάθε άνάσα του τα διάπλάτα στήθια ως πάνω κι όλο φυσάει βριαλά και κούφια κι άνατριχιάζει τήν ξαφνιασμένη γυναίκα του.

«Σε φοβάμαι τη νύχτα τούτη, Στάθρο μου...»

Τι με τηράς έτσι;... Γιατί δεν κουβεντιάσεις να κάμω κ' έγω λίγη καρδιά;... σά να μη με παραφτάνουν τ'άλλα τ'ά βάσανα...? Οχ μάφισεις με καμιά φρίξη... Τι έγινες έτσι;...»

«Περνούσα τόν πόρο και παραπάτησα κάπως μές στη νύχτα... Γ'στερα μάναποδογύρισε το κλώσμα... Η πλιέξη μ'έδγαλε πέρχ στον όχτο... Οχ-μουνα πνιγμένος τώρα...», λέει χαμηλά κι άδιαφώρητα δ καρπίσιος.

«Άχ, χάρος που θα μέκοβε!.. Να μη στίκουμαν κάτου άπ' τόν ουρανό τότες!..»

ΣΕΦΙΛΟ

Μοίρα του ανθρώπου, ό άδερφέ, μ'ας χάϊψες άφανά
Νά γέρονι το χαμόγελο στου χωρισμού το κλάμα:
Φεύγουμε: πλοίο άτάξιδο με έγάγια ταπεινά,
Τερπνά λαλάει ό Ζήφυρος και οι άδρες πλέουν άντάμα,
Στά θγόγιωμα λευκά πανιά φυσάει τα χείλια ή Μοίρα.
Κι όταν σφυρ'αν παράφοροι καιροί στην τρικυμιά
Τό πλοιο θα μείνη δ'άρφρανο στην πελαγίασια άρμούρα
"Η άραβοβόλι άτάλευτο σαν πιάσει άπανεμιά;
"Οχι, άδερφέ μου, όρκος κρυφός κυλάει στον τρικυμώ
Ζωή κι άγάπη μας, ώμέ, κ' έχει γραμμένο ή Μοίρα
Ουδέ οι καιροί και οι σφυρές να φέρουν χωρισμό.

PRIOR

ΣΤΗΝ ΠΕΤΑΛΟΥΔΑ

Λιοκόρη, άκλόυθα το τερνόν και μάγο πέταμά σου
"Όθε άπλωνόνται δ'όψυχοι και οι παραδείσιοι άνθοί.
—Μές σε λειβάδια ήλιόφωτα σε σμίγει ό έρωτάς σου —
Πίνε στο νεκταρόκρουνο με το χρυσό γιαντί.
Σαν τον έσπερινό ουρανόν τα πλούσια σου φτερούγια
Θά είναι, που άνοίγεται και κλει σ' έκστατική σιωπή.

Στες μάννας γής σαλεύοντας τα στήθεια ταπεινά
Μόλις μονάχο έπρόβαλες το σκουληκάκι ζύπνο
Και τώρα άνεις τόν τάφο σου να βρής αιώνιον ύπνο.
Πως μοιάζει τήν ανθρώπινη τη Μοίρα, άληθινά.

ROGERS

(Μετάφραση Σπ. Πασαγιάννη από το Άγγλικό).

Ο ΠΥΡΕΤΟΣ

Μερικά κεφάλαια από ένα καινούριο βιβλίο «ΤΟ ΧΤΙΚΙΟ»

Τί είναι πυρετός, πίες οι γενικές θεωρίες που έχουνε πέραση τώρα στην επιστήμη, για ζητήματα τέττια γενικά, δεν είναι εδώ ο τόπος. Έδώ θα διούμε τί σημασία έχει ο πυρετός στο χτικιό. Άλοτες τόν πυρετό τόν παρατηρούσαν με το χέρι και με το σφυγμό, τώρα τόν μετρούμε με το Θμ.

Τό Θμ. που μ'ας χαιάζεται για τούτη τη δουλιά πρέπει να δείχνει σωστά τούς βαθμούς άναμεταξύ 34° και 41°, να στίκεται εκεί που άνεβαίνει, να ξαναγυρίζει πίσω έφκολα, δηλαδή με δυο τρία

Τριγυρνάει κατόπι με βιά για να τοιμάσει τ'όνα και τ'άλλο πράμα και να νοικοκυρεφτεί: λυγάει όλο ένα τ'άγκρημπο κορμί της, σά σκύβει χάμου, και σφαλνάει με πείσμα και με συλλοή τα χείλια που τ'έχει σουφρώσει και τ'έφκιασε σά μύτη πουλιού: φαίνεται ν'αράδαει για ν'άβρει κάτι με τα μάτια της που τα πλανάει ζυπνά και γοργά μές στο χαλασμένο σπίτι.

Κι ό νιόφερτος άντρας άναπετάει το λιθακωμένο μούτρο του κοντά σε κάθε περπατησιά της Μελάχρωσ κ' ύστερα το κουνάει πάνω κάτου θλιβερό και συννεφιασμένο. Σκοτιδιάζει το μυαλό του τώρα και λογαριάζει τα χαμένα νιάτα του, όταν τήν κυνηγούσε μές στα ρουμάνια και τήν έφραχτε στα φεγγαρώματ μές στον όθορό σά νάτανε καμιά μουσίδα.

«Θέλεις να δαγκώσεις μιιά κομάτα ψωμί, — ένα λιθακόματο;... Μόνο κι άφτό έχουμε... Τό μάθησαν τα ποντίκια κιόλας... Τό τρώμε τώρα κ' έμεις ποντίκοφαγώμενο...», τόν κρένει ξάφνου ή λυπημένη Μελάχρωσ.

Άφτός σωπαίνει κάμποσο βυθισμένος δίχως να σηκώσει κεφάλι κι άπαντάει κατόπι μ' ένα διπλό στεναγμό.

άλαφρά τινάγματα του χεριού, που το βαστά, κατ'ά κάτου τέλος άν τυχόν από άπροσεξιά γυρίσει τ'ά πάνω κάτω να μην πέρνει κι ό διάργυρος τόν ίδιο δρόμο.

Τή Θα μπορούμε να τήν παίρνομε:

Πρώτο: στο στόμα. Ό μετρούμενος δεν πρέπει να έχει πιεί λίγο πριν κρύα ή παγωμένα ποτά, να μην είχαν για ώρα έξω στο κρύο. Τό Θμ. θα το χώνσει βαθιά κατ' άπ' τη γλώσσα και θα το άφίσει ως δεκαπέντε λεπτά, άκόμη κι αν είναι Θμ γοργανάβατο ή του λεπτού, όπως το λέν, Θμ. δηλαδή που σ' ένα λεπτό παίρνει τη Θα.

Δείτερο: στη μασκάλη. Άν είναι δρομένη να στεγνωθεί και να κλειστεί καλ' άκουμπόντας τόν άγκώνα στο στήθος, και το χέρι στον άλλον ώμο. Τό Θμ. θα σταθεί κ' εδώ 15 λεπτά.

Τρίτο: πέρνομε τήν Θα στον άρχό, στο μέρος δηλαδή άπ' όπου βγαίνουν ταποχωνήματα της θροφής. Έδώ σε 4, 5 λεπτά πέρνομε σωστά τη Θα, γιατί από δω περισσότερο παρ' από κάθε άλλο μέρος πλησιάζουμε στην έσωτερική ζέστη κι άφτη ζητούμε να μετρήσουμε.

Ό ξεταζούμενος ζαπλώνεται, γέρνει άπ' το ένα πλάγι, το Θμ. χώνεται ως 6, 7 εκμ. Πρόσεχε να μην γέρνει κατ'ά κάτω, γιατί μπορεί κι ό διάργυρος πέρνοντας τόν ίδιο δρόμο να δείξει παραπάνω.

Τό πγίο άκατάλληλο μέρος είναι ή μασκάλη: δύσκολο να κλειστεί από παντού κι άργεί να ζεσταθεί. Η Θα είναι πάντα χαμηλότερη στη μασκάλη και στο στόμα παρ'ά στον άρχό κατ'ά 0,2—1,0, καμιά φορά και περισσότερο.

Τόν έρωστο και τούς τριγυρινούς πρέπει να τούς δασκαλέβει ό γιατρός δίχοντας τους ό ίδιος πως πέρνεται σωστά ή Θα. Μετά τη μέτρηση κρύβε το θερμόμετρο, μην τ' άφίνεις εδώ κι' εκεί, μην τόν παίζεις στα χέρια.

Η ταχτική, ή φυσιολογική Θα κίζει μεταξύ 36° και 37° αναλογία το μέρος που τη μετρούμε: αναλογία τήν ώρα (πρωί, μεσημέρι, δειλινό, βράδι, νύχτα), αναλογία τέλος που ό ξεταζούμενος ήταν για ώρες ήσυχος, είτε άμέσως πριν είχε κουραστεί κι έλλα καθέκστα, που θα τα διούμε προχωρόντας.

Λοιπόν όποιος θέλει να βρεί τήν ταχτική του Θα θα μετρήσει τήν Θα του τήν πρωινή, προτου σηκωθεί άπ' το κρεβάτι: τη βραδινή, άφου πέσει στο κρεβάτι, τήν προγεματιανή, τήν απογεματιανή. Τό

«Άς είναι!.. Δέ με σαρκώνει όμως άφτό...»

«Τίποτας άλλο δέ βρίσκειται... Μιιά χούφτα φακή έβρασα κι ούτε σπειρι δέν έμεινε... Τη χουλιάρισαμε... Όσο που νάλέσουμε το καινούριο στάρι...»

«Σαν τα γουρούνια είμαστε και χείροτερα άκόμα. Τό πολυτάραχο γένος άχόρταγο θ'άνα: πάντα και νηστικό... Πίετες πούναι πολλές δέ μασιοούνται... Κι όπως είμαι χρεωμένος, πάντα θα πεινώ... Ένας Θεός μπορούσε να βολέψει τα πράματα, μα είναι πολύ ψηλά και δέ νοιάζεται: πιά...»

«Κι ό γίός σου θερμασμένος είναι και ή δυχατέρα σου βαριοβογγάει και καφοκλαίει στη γυναίκα της... Μέ λόγια δέν μπορώ να τήν περονιάσω...»

«Και στέρνά, όπως μ'ε έσπειραν θα ζήσουμε...»
«Νά σκάσουμε, τίποτα δέν κάμουμε...», άποσώνει κι άφτη και θρονιάζεται: άγνώστια του, μα δέν κοιτάει να τόν θωρήσει στα μάτια, γιατί οικιάζεται μην τήν πάρουν τα δακρυα.

«Σώπα τώρα κ' έλα κοντότερα!.. Παιδεμός βαριότερος δέν ήτανε βολετός κι ούτε βαστούσα πιότερο... Έπρεπε να τελειώσω τη δουλιά... Κι ό,τι έβρεξε, άς κατεβάσει... — Τόν έχω γραπώσει πιά και τόν έστειλα νάνταμώσει τα πεθαμένα του στον άλλον κόσμο... Και πώ χαμένος κ' έγω... Τό μεν-